

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadástalban lévő:	
Éves díjra	16 kor.
Hegyedévre	4 "
Helyben kábeli kábelre:	
Éves díjra	20 kor.
Hegyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Éves díjra	24 kor.
Hegyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Regisztrált minden nap a hűlt és
Kassap utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kizárólag visszajáró
vagy megismerésére nem vállalkozik.

Előfizetők és hirdetősek a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Helyes cím: Ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD decz. 15.

Az alvó fakir.

Mint enyhe tavaszi időben fák tövében meghúzódó szerény ibolyácska, úgy jött a lapokban egy rövidke hír. Annyi volt az elrejtett szűkszavú közleményben, hogy a Kossuth-pártból néhány képviselő felutazik Bécsbe, a hol közetről akarják ellenőrizni a hadügyminisztert.

Ez a hír egy baka-élményt juttat eszembe levitézlett önkéntes koromból.

Nagyhalmágyon táboroztunk, kellő mozgalmat okozván főleg a lakosság szebik fele közt. Vitézi tetteink hire messze elhathatott, mert táborozásunk harmadik napján komédiás csapat érkezett a faluba s még aznap este megtartották az első »visszavonhallanul utolsó« előadást. Persze az önkéntes urak mind bevonultak, — kivéve egyik kartársunkat, a ki híres volt a fősvénységéről. Odaült a bakák közé a bódén kívül s egy kis repedésen kukucskaált befelé. Valamelyikünk rá is szólt, miért nem jössz beljebb? A kolléga büszkén felelt rá:

— Mit! csak nem ülök be egy garasos komédiába!

Persze, kívülről azonban büszkesége daczára bekukucskaálhatott a garasos komédiába.

Szakasztott mása ez a Kossuth-párti kuruczok okoskodásának. Meggyőződésük — és a legfurább meggyőződést is tisztelni kell — hogy a delegáció megméltelyezi a hazafiságot s úgy óvakodtak tőle, mint az ördög a szentelt víztől. Nem

vettek róla tudomást, akár az alvó fakir a világról. Engedték, hogy a delegáció igazi garasos komédiává váljék, a hol a külügyminiszter konstatálja a hatalmak legjobb egyetértését s ennek tanuságul a hadügyminiszter kért és kapott új ágyukat és hadihajókat. A szavazó magyar delegátus urak pedig azzal a szent meggyőződéssel gyarapodva tértek haza, hogy nagy politikát csináltak.

Hát biz az milliókban kifejezve elég nagy politika is volt.

Harminczhat év múlva jut a függetlenségi párt egyik fele arra, a mire Ugron éles szeme régen rábukkant: hogy a delegációkban legfontosabb érdekeinkről, gyakran igen kényes kérdésekről van szó, a melyeket éppen kényes voltuk miatt legtöbbször elég egy szóval érinteni s már szellőztetésük is hathatós védelme lehet a nemzeti érdekeknek. A közös ügyek kezelését rendesen még az ócska por és pókháló vonja misztikus mezbe, sokat tesz ott egy nyitott ablak, egy erélyes poroló pácza.

Az ellenzék ellenőrző hivatása itt találhatta volna a legszebb tért működésére. Ugron Gábor minden delegációs beszédje után, tejfajás következett a Lajthán tul, mi lett volna, ha minden albizottságba csak egy árnyék-Ugron kerül!

Most azonban gondolt egyet a Kossuth-párt és meg ellenőrizni a hadügyminisztert; ellenőrizni — kukucskaálással. Be nem lépnek a delegációba egy világért; de hogy ellenőrizzék a delegációt, — bemennek — hallgatni.

Azzal azonban adósok maradnak, ho-

gyan fognak ellenőrizni hallgatva és kukucskaálva. A lapokból eddig is értesülhettek a delegáció működéséről s az ellenőrzést is gyakorolhatták a lapokban. Ha most mint kívülálló közönség a karzatról akarnak ellenőrködni, akkor könnyen elérheti őket az ellenőrködő karzat szokott sorsa: kivezetetnek.

Az a választás áll most a Bécsből való borzalmuk mellett is Bécsbe utazó képviselőkre, hogy vagy hallgatnak s akkor miért mentek fel? vagy nem hallgatnak s akkor hazaküldik őket. A delegációs komédia mellett lesz egy delegáción kívüli komédia is.

Ez a vége annak, ha valaki nem vonja le egy helyes gondolatnak a további következtetéseit is; ha valaki csak gondol egyet, de nem gondolkozik.

Nagyon helyesen látta be a függetlenségi párt, hogy a delegációkba be kell vinni az ellenzéki erős kezét. A mit eddig ott a liberális párt üzött, arra pompásan ráillik a magyar viszonyokra alkalmazott gúnyos német megjegyzés: Bács-Wirtschaft. Örülünk, hogy a Balkán csendes, örülünk, hogy a muszka barátságosan morog s örülünk, hogy a hadügyminiszter újabb milliókat kér. Hozzunk oda egy kis ürmöt is az örömben: hogy a magyarság a külföldön ép úgy pusztul, mint bent, kint ép úgy büntetlenül gázolják nemzeti létünket, mint bent, mert a két állam hatalma kifelé épp annyira semmit sem magyar, mint bent.

Már most mi a különbség: akár Buda-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A monomaniákus.

Irta: Lucien Descaves.

Tíz, husz, ötven személy szorongott azon ember körül, akit a »kutyas hölgy« megjelölt és a káromkodásoknak, szidalmaknak zsákmányul vetett.

— Ez azt mondom maguknak, hogy ez azt! . . . egész pontosan emlékszem rá; már több mint öt percz óta ólálkodott körülöttem. Azt hittem, hogy koldulni akar tőlem és megfenyegettem őt a rendőrséggel. Erre aztán el-távozott; de akkor észrevettem, hogy a szivarjával a ruhámhoz ért . . . lássák, még most is a kezében van a szivarja . . . amelylyel a ruhámat kiégette . . . egy 300 frankos ruhát! . . . Mit fog a férjem szólni ehhez! Ne bocsássák el ezt az embert! már hívták a rendőrt! . . .

A hölgy magánkívül volt az izgalomtól, türelmetlenségől és főleg azért, mert ő nem

csaphatott ökölrel szintén a megrontójára; ebben azonban mérsékelte a dühét attól való félelme, hogy apró ölelét, amely alig volt két ökölnyi nagy és nevetséges öltözetében a hölgy karimantujában didergett, a tömeg összenyomhatja

A többiek azonban annál hevesebben támadtak a ruha kiégetőjére. Egyesek az asszonyok közül az esernyőjükkkel az arczába csaptak; mások a gyomrát vették célba, de nem maradt megkímélve sem a háta, sem a feje, keze, karja. Az egyik fülét csaknem letépték s amint belehasítottak, vér lepte el az arczát. De vér áradt az orrából is, ahová egy nehéz ököl ütött . . . Ebben a csetepatében pedig az utca dühének ez a központja bambán, nem is védelmezve magát, állott és nézett maga köré, néha el-elkapta a fejét, de különben egyetlen szót nem szólt. Nem is gondolt arra sem, hogy legalább az áruló szivart eldobja magától; ott tartotta az ujjai közt mindegyre a füstölő élvezeti cikket, amelylyel a »büntényt« élvezte és szinte közönyösen, nyu odán töröl-

gette a kabátja ujjával az arczáról a vért.

— Hisz ez örült! Monomaniákus! — jegyezte meg valaki.

Ez a vélemény nyomban gyanussá tette azt az embert, aki ilyen vakmerő csínynyel merte maga ellen lázítani az utcát.

— Msképen beszélne ő is, ha valaki az ő feleségének a ruháját rontaná el, — szólt egy asszony; míg mások megelégedtek ilyen kifakadásokkal:

— Törődnek a saját dolgaival inkább! Végre jött a rendőr.

Kitépte a tömegből a szerencsétlen flótást és a kíváncsiak ujjongó, fenyegetődöz, tolongó árjától kísérve a rendőrségi hivatalba vitte.

A rendőrtiszt azonnal kihallgatta őt.

— Mi a neve?

— Firmin Gobert.

— Hol lakik?

Bemondta a lakcímét.

— Kün, Grenelleben.

— A foglalkozása?

— Murkás!

Modern villamos és légszesz csillárok,

karácsonyi ajándéknak

alkalmas villamos diszdolgok.

Bronz csillárok: Kétágu 26 korona; háromágu 30 korona; négyágu 44 korona; 2+1, 31 korona; 3+1, 37 korona; 5+1, 50 korona. Karácsonyfák villamos világításra szerelhetnek.

Tisztelettel

Elektrotechnikai Mérnöki Vállalat. Telefon szám: 509.

512 NAGYVÁRAD, Kossuth Lajos-utca, 11. szám.

pesten hallgat erről a Kossuth-párt, akár Bécsben?

A delegáció épp olyan része, bizottsága az országgyűlésnek, mint pl. a könyvtári bizottság. Törvényt nem hoz, csak tanácskozik és szavaz, határozata azonban csupán akkor emelkedik törvényerőre, ha az országgyűlés a költségvetésbe belefoglalja s így alkot belőle törvényt. Ilyen körülmények közt a függetlenségi párt fakir politikája önmagának is ellentmond. Résztvesz a párt abban az alkotmányos munkában, mely egy törvényt létrehoz, de borzadva lép vissza, mikor arról van szó, hogy e törvényt csirájában nemzeti tartalommal lássa el. A nemzetre káros eredményt elfogadja, de bölcsen óvakodik attól, ne-hogy valamiképp a kárt csökkentse vagy megszüntesse.

Nincs azonban az az alvó fakir, a ki egyszer fel ne ébredne. Némelyiknél előbb, másíknál később következik ez be. Az, hogy a függetlenségi párt legalább benéz a delegációba, az ébredés első jele. Kezdi orthodoxiává csontosodott ócska jelszavait lomtárba adni s ha fiatalabb nemzedék, modernebb vérel frissíti fel a rozsdás fringján tul nem látó hazafiakat: csak akkor lesz a tehetetlen, kukucskáló fakirból tette vágyó, nemzete javát minden téren harc-czal is előmozdítani kész, igazi *kurucz*.

Dr. K. A.

A hatvanéves katona főherceg.

A hivatalos lap tegnapi száma királyi kéziratot közöl:

Kedves Rokon Rainer főherceg,
Táborszernagy ur!

Megelégedéssel és büszkeséggel ülheti meg Kedvességéd hatvanéves tényleges szolgálati idejének ünnepét és feláldozó, fáradhatlan és a legjobb sikerektől koronázott munkásság tu-

— Hát maga engedte meg magának azt a tréfát, hogy szivarral kiégesse egy hölgynek a ruháját?

A munkás, akinek ideje volt magát összeszedni egy kissé, így válaszolt:

— Igen, én vagyok, komisszárius ur; én engedtem meg magamnak azt a tréfát!

— Es valószínűleg nem ez az első ilyen-fajta kísérlete?

— Oh, nem! — felelte a munkás valóság-sággal büszkén.

— No és ez a megmagyarázhatatlan szenvedély mindenestre kellemetlenséget is szerzett már magának? el is ítéltek már? mi?

— Többször, biztos uram; egész csomó ítéletem van már; ezek az életem folyásának az emlékei.

— Es kártékony gárzdalkodása mindig csak a szép női ruhák megrongálására szorít-kozik?

— Mindig!

— Hát mondja csak, miféle élvezete van abban, hogy elruttsa azt, ami szép, tiszta, új, elegáns?

— Nagy élvezetem van abban! Olyan élvezetem, amihez fogható nincs több, el sem képzelhető.

Erre elsápadt a munkás, mintha ennek az élvezetnek a pusztá gondolata is a szívéhez kergette volna összes véré.

— Már volt szerencsém ezt a komisszárius urnak tisztelt kollégái előtt több ízben kifejtetni. De ha néhány perczig szíves lesz nekem a türelmét áldozni, elmondom még egyszer önnek, hogy megérthesse a cselekedetemet.

datában fogadhatja mindama legőszintébb szerencsekivánatokot, amelyeket önnek ezen ünnepe-
napon minden szív örömmel fejez ki.

On Nekem mindenkor hűségben kipróbált tanácsadó volt. Landwöhremnek öntudatosan alkotó főparancsnoka, a gazdagon gyümölcsöző tevékenységének sokféle terei mindenikén magasfoku köteletségérzettel áthatott, kimagasló hercege Házamnak.

Az ön odaadó, önzetlen működése mindenkor a legerőteljesebb támogatást biztosította. Önnek mindazok részéről, akik öre voltak utalva, úgy, hogy ön mindig teljes sikernek örülhetett. Azonban ezentulra is biztosítva volt és maradt kedvességéd részére az állandóan hálás szeretet és ragaszkodás, amelyet önnel szemben már oly gyakran önként juttattak kifejezésre és amelyben én mindenkor melegen osztoztam.

Amidőn Ont a legszívesebben üdvözlöm és a leghálásabban emlékezem meg az ön sokféle érdemeiről, megismétlem ma is az ön ötven éves szolgálati jubileumán kifejezett ama kívánságomat, hogy kedvességéd még sok éven át teljes erővel alkosson és tevékenységének gyümölcseiben találja fel áldozatkész munkásságának legszebb jutalmát.

Bécs, 1903. évi decz. 12-én.

FERENCZ JOZSEF s. k.

A delegációk.

Bécs. d. e. 11 óra.

Ma délelőt 11 órakor tartja az osztrák delegáció alakuló ülését, elnöknek *Gautsch* volt osztrák miniszterelnököt választják, ki előreláthatólag nem fog politikai beszédet tartani.

Délután 3 órakor tartja a magyar delegáció alakuló ülését. A beteg *Szapáry* Gyula gróf távollétében *Szell* Kálmán alelnök fog az ülésen elnökölni.

Tisztképzők szervezése.

Tisza István gróf mondotta: »Ha a magyar tisztképzést nem valósíthatjuk meg a közös hadsereg keretén belül, megvalósíthatjuk a

honvédség keretében.« Az osztrák katonai körök mostani álláspontjával szemben nem tehet mást a magyar kormány, mint azt, hogy a honvédelmi miniszterium útján készítetteti el a magyar tisztképző tervezetét.

Az alelnökök a királynál.

Bécs, d. e. 10.30.

O Felsőge ma d. e. 11 órakor együttes ki-hallgatáson fogadja a magyar képviselőház el-nököket és alelnökeket.

Ujabb főispáni kinevezések.

A budapesti hivatalos közlöny legújabb száma közli *Kolozsváry* József Veszprém, valamint dr. *Kaizler* György Szilágyvármegye alispánjainak jelenlegi székhelyükön főispánná történt kineve-zésüket.

Csend a politikában.

A képviselőház munkája, — ha ugyan munkának nevezhető az, a mit mostanában mű-vel, — szünetel, mert péntekig nem lesz ülés. A honatyák nagy része elszéledt Budapestről és elment egy sorog Bécsbe, a delegacionális ülés-ekre, sokan meg elutaztak vidékre, hogy a há-rom napos vakációját a kerületükben, vagy a családjuknál tölthessék.

A fővárosban tehát csönd van. De annál nagyobb érdeklődéssel fordul mindenki Bécs felé, ahol a legközelebbi jövőben előrelátható-lag nagy dolgoknak kell végbemenniök.

Dülöre kell jutnia annak a kérdésnek, hogy abban a harcban, melyet immár hetek óta folytatnak egymás ellen nagy elkeseredett-séggel Körber és Tisza, ki marad alul.

Mert az kétségtelennek látszik, hogy a kettő közül valamelyiknek buknia, mennie kell.

Vajjon melyiket ejti el a király? Bizonyára azt, akit inkább nélkülözhet.

Nálunk Magyarországon így fogják fel a dolgot. Egyiknek buknia kell és még azt is hozzáteszik, hogy ez az egyik — csak Körber

vet az új ruhák iránt, hogy szegény jó anyám mindig így szólt:

— Mégis hiszem, hogy mielőtt meghalok, megvehetem magamnak azt a selyem ruhát, amelynek ára már évek óta gyűjök . . .

Ez a mondas örökös-n üldözött, kísértett engem: soh'sem tudtam elfeledni.

Hanem a szegény anyám sohasem kapta meg a selyem ruháját. Amit félrerakott a kevé-s pénzéből, azt mindig másra kellett for-dítani: patikára vagy munkanélküliségre, szó-val bajokra. A szegény öreg asszony meghalt és nekünk a szomszédoktól kellett kölcsönöket összekoldulni a temetésre.

Akkoriban elégittem ki másodsor a »bűnös szenvedélyemet«, amint a bró urak mondani szokták.

Egy kis fec kendőt szereztem, azt salét-romsavval töltöttem meg és a nagy opera egy disztribúcióján használtam . . . bántam is én azt a bőrt, amit ezért kaptam; bőségesen kár-pótolta az az öröm, hogy kárt okoztam.

Akkor fogott el újra az elkeseredés és is-mételtem előbbi »bűntényemet.« Ez alkalommal már súlyosan bántam el velem, de én tü bánt nélkül mentem a fogházba. Amikor onnan ki-szabadultam, megházas-odtam. A feleségem ál-dott jó asszony volt, aki panasz nélkül viselte velem a nyomort. Egy alkalommal azonban neki is a fejébe szállott a pompa és egy nagy ruh zban egy darabka csipket c-ent el . . . Ha kevésbé nyomoruságos lett volna külseje, nem bántoták volna, ráfozva, hogy abban a divatos betegségben szenved, amit kleptomániá-nak hívnak . . . De ismétlem önnek, mi

— No hát rajta, haljunk! — felelt a tiszt, nem tartóztathatván vissza a mosolyát, amint a munkás nagy gonddal vigyázott a szavaira, hogy minél választékosabbak legyenek a ki-fejezései.

A munkás megtűrlötte véres szájszögletét, aztán így kezdett a mondókájába:

— Még gyerek voltam, amikor első alka-lommal követtem el ilyesmit, mint amért ma vádolnak. Volt egy szőke, bájos kis hugom, aki szintén szeretett volna szép fehér ruhában, szalagokkal feldisztve az iskolai vizsgára menni, mint a többi társnői az osztályban. Hanem a mi szüleink szegények voltak . . . Nem is hi-szi, uram, hogy milyen szegények voltak! Néha kenyér sem volt a házban, olyan szegények voltak. Ezért hát a kis hugomnak a min-dennapi ruhában, amelyet a mama varrt össze régi rongyokból, kellett a vizsgára menni; én kísérttem el oda a kicsikét. Ugy szőgyeltem magam helyette, miot talán soha az életben azóta nem restelkedtem semmiért; a szívemig hatott az, mikor a többi lányokat díszesen fölciczomázva megláttam körülötte.

Ekkor támadt a gondolatom . . .

Az ujjamat bemártottam a tintába és be-ke-ntem a legszebb ruhás lányokak a hátát . . .

A tintás kezem volt az árulóm. Lefogtak, szörnyen megverték; de én nem bántam, amit tettem. A lányok a berondított ruha miatt ke-servesen sirtak . . . az én kis hugom pedig, szinte büszkén a rongyaira, amelyek, ha nem is voltak szépek, de tiszták maradtak, ment velem haza a vizsga után.

Később az táplálta bennem az ellenszen-

lehet, mert nincs rá olyan nagy szükség, Ausztriában a 14. §-sal is lehet kormányozni.

Ausztriában azonban nem fogják fel ilyen tragikusan a dolgot. Hadd beszéljen Tisza ami neki tetszik — a tények megczáfolják mindenben.

Tisza Bécs-be utazott a delegációkra és — látogatás Körberhez.

S ott a legelső vasuti hordár, aki leemeli a podgyászat a szalonkocsiból, a szemé közé nevetget:

— Nincs összbirodalom? Hát mutasson excellenciád egy magyar követet, ha akkora is, mint az öklöm, aki csak egyszer is magyar érdekeket védelmezett volna.

Nincs egységes hadsereg? Ez talán igaz, mert csak osztrák hadsereg van. A mi véreink parancsolnak benne, a mi nyelvünkön, a mi szellemünkben, a mi érdekeinket, a Gesamtmonarchie gyönyörű ideálját szolgálva. Hát jól tetszett beszélni, hanem nagyon büszkének erre a dadalra ne tessék lenni.

Es megy Tisza Burgba. Vajjon mit beszélhet ottan? Körber a császár gondolkodásának legalább olyan beavatott ismerője, mint Tisza. Két hites tanu közül valamelyik nem helyesen van informálva. Vajjon sok száz év tanulságai ellenére, a jelen kétségbeesítő tapasztalás világos tanbizonyossága dacára mégis Körber volna az, aki a centralisztikus törekvések szolgálatában ezuttal nem a Burg kottartatóról muzsikált? Mikor látjuk, hogy mindenben igaza van, elhíhetjük, hogy a király Tiszának ad igazat?

Még az is megtörténhetik, hogy — ha kenyértörésre kerül a sor — látszólag Tisza kap igazat, de a tények, a tagadhatatlan tények Körberék igazsága mellett tanuskodnak. Ezen pedig nem fog változtatni semmit a Tisza erős keze.

A többivel pedig nem sokat törődnek az osztrákok. Hadd nyargaljanak a magyarok az elveken — hisz mindig jogász nemzet volt a magyar, — de tényleg nem fog változni semmi, marad minden a régi ben.

Igy néz ki a mi nagy győzelmünk.

őszinte szegények voltunk . . . A feleségemnek börtönnel kellett megfizetni a csipacéért, mert közönséges tolvajnak minősítették. Akkor következett az én harmadik elítélteisésem . . .

Ma reggel azonban, amikor az ujságot olvastam, a szemem megakadt ezen . . . (Firmin Gobert kivett egy lapot és olvasta):

A legfrissebb ujdonságok ebek számára: Reggel falun kis parchett-paletot széles gallérral, vagy porköpenyeg sapkával. Délután zöld vadászöltözet háromszoros gallérral. Az eb toilletjének színe egyezik az urnője toilletjének színével.

Olyan idöket élünk, amikor az ebek szivében is tért foglal a szerelem. Az eblakodalomkor a menyasszony fehér satinruhát visel túll gallérral, a nyakláczon pedig mirtusvirágot. A vőlegény fekete frakk-szövetből készült öltözetet. Az eb-kelengye egész kis csodakiállítás és több öltözetből áll, himzett zsebkendő, arany csengőcskék, pomponok, gyöngygyakláncz stb.

— Most már nem fog csodálkozni, tiszt uram, ha ma ismét erőt vett rajtam a felindulás, — folytatta a munkás. — Ez alkalommal azonban nem használtam savakat, hanem hogy olcsóbb legyen a dolog, egy két garasos szivarral vágezttem el a boszrumat . . .

— Szegény bolond! — mormogta a rendőr tiszt.

A munkás naivul nézett rá; de mivel annak részvétét a felolvasott ujságbírra értette, így felelt:

— Igaza van, bolondok! Valamennyien bolondok! De hát miért nem zárják be őket?

Megyei közügyek.

A közgyűlés tárgysorozata.

Biharvármegye törvényhatósági bizottsága ma, szerdán, december hó 16-án délelőtt tartja meg téli közgyűlését.

Háromszáznál több ügyet tűztek ki elintézésre, de ezeknek mintegy fele községi költségvetés és számadás.

Mindjárt az alispán jelentése és az egyes választmányok megalakítása után a kormány és az egyes távozó és az új miniszterek búcsuznak illetve köszöntenek be.

A tárgysorozat érdekesebb pontjai a következők:

Alispáni idöszaki jelentés.
Számokérőszék jelentése.
Igazoló választmány jelentése.
Közigazgatási bizottsági tagok választása.
Központi választmányi tagválasztás.
Igazoló választmány megalakítása.
Számvevőség a vármegyei törvényhatósági utalap 1904. évi költségvetését bemutatja.

Miniszterelnök az új kormány kinevezését tudatja.

Beltügyminiszter leirata a községek által kezelt alapok ellenőrzése tárgyában.

Wlassics Gyula vallástügyi miniszter búcsuleirata.

Vallástügyi miniszter Berzeviczy Albert kinevezését tudatja.

Kereskedelemügyi miniszter Hieronymi Károly kinevezését tudatja.

Földmivelségi miniszter Darányi Ignác búcsuleirata.

U. az Tallián Béla kinevezését tudatja.

Honvédelmi miniszter Kolossváry Dezső búcsuleirata.

U. az Nyiry Sándor kinevezését tudatja.

U. az a Szilágyi Mihály-féle alapítványi hely betöltése tárgyában.

U. az a nagyvárad hadapródiskola hasonügyében.

Szatmármegye átirata a közigazgatási tisztviselőknek fizetésfelemelése iránt.

Zólyomvármegye átirata a községi és körjegyzők fizetésének rendezése tárgyában.

Sopronvármegye átirata a gazdasági egyesületek részére portómentes levelezés és tisztviselői részére kedvezményes vasuti jegy megadása iránt.

Hevesvármegye átirata az önként fizetett adók elfogadása ellen.

Abaujtonaavármegye átirata az idegenek megadóztatása tárgyában.

Borsodvármegye átirata a gyógyszerári engedélyek adományozása tárgyában.

Zalavármegye átirata a vasárnapi munkaszünetnek az italmérés helyiségekre való kiterjesztése iránt.

Szatmár-Németi törvényhatóság átirata a három éves katonák hazabocsájtása iránt.

Pozsony város átirata a 3 éves katonák hazabocsájtása iránt.

Szeged város átirata a nemzeti követelések pártolása iránt.

Kolozsvár város átirata a hadsereg magyarosítása iránt.

Kórházi bizottság a kórház főorvosának előterjesztését a kórházi alkalmazottak fizetésének felemelése iránt beterjeszti.

U. az az elmebajos kórház felszerelési és építési költségei tárgyában hozott határozatát bemutatja.

Biharmegyei takarékpénztár a néhai Szu-nyogh Péter nevére tett alapítvány alapító levelét megküldi.

Leszámitoló és jelzálogbank kérvénye a vármegyei közpénzek elhelyezése iránt.

Debr-czeni siketnéma intézet igazgatósága a vármegye területén feltalálható siketnémák összeírása iránt.

Budapesti Biharmegyei Kör 200 kor. segély iránti kérvénye.

Vármegyei központi kezelő- és segédszemélyzet drágasági pótlék iránti kérvénye.

Vármegyei központi hajduk hasonügye.

UJDONSAGOK.

Előfizetési felhívás.

Alig néhány nap múlva lapunk fennállásának tizedik évfolyamába lép. Egy évtizeden keresztül becsületes törekvéssel, buzgalommal igyekeztünk a közérdek szolgálatában azon nagy czélt: a katólikus öntudat felébresztését, a katólikus érdekek istápolását előmozdítani.

Az új év küszöbén bizalommal fordulunk a nagyközönséghez, mindazokhoz, akik elveinket és irányunkat ösmerik s méltányolják. Nehéz idökbén becsülettel álltuk meg helyünket, s hiszszük, hogy a közönség bizalma nem fordul el tőlünk, hanem annál nagyobb mértékben mutatja irántunk ragaszkodását, minél nagyobb szükség van küzdeni a destructiv irány ellen.

Programmunkat ismeri a közönség. Czélünk egy minden politikai párttól független kath. irányu lapot adni, mely Nagyvárad és Biharvármegye érdekeit védve, e mellett hű tükre legyen a főbb országos, kivált katólikus szempontból érdekes eseményeknek.

Budapesti tudósítónk azonnal és kimerítően értesít minden nagyobb jelentőségű eseményről, országgyűlési tudósításaink nemcsak bőveket és hűek, hanem egy fél nappal megelőzik a budapesti lapokat.

A vidéki és országos eseményekről jól szervezett levelezői karunk értesít a megye minden pontjáról s az ország nagyobb városairól.

Kérjük t. olvasóinkat, hogy lapunkat pártolni, és ismerőseik körében terjeszteni sziveskedjenek, hogy a keresztény eszmék elterjedjenek a nép minden rétegében.

A »TISZANTUL«

szerkesztősége és kiadóhivatala

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 »

Helyben házhöz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 »

TAJÉKOZTATO.

Jan. 6. Kath. Szabad Liceum matinéja.

Jan. 9. Vasutasok bálja.

Jan. 10. Az új városház megnyitó ünnepe.

Jan. 13. Jogászbál.

Jan. 17. A 48-as népkör bálja.

Jan. 24. Kath. Szabad Liceum matinéja.

Febr. 2. Kath. Szabad Liceum matinéja.

Febr. 6. Katólikus bál.

Febr. 14. Kath. Szabad Liceum matinéja.

Febr. 25. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.

Márcz. 10. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.

Márcz. 24. Kath. Szabad Liceum böjti estélye

Apr. 14. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye (estély: Prohászka Ottokár dr. szónoki beszédével.)

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauchpark) nyitva minden vasárnap és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért Kedden és csütörtökön d. u. 8-8 óráig 20 krért. Más idöben 50 kr.

* **Klotild főhercegnő halála.** A legmagyarabb főherceg családjában történt haláleset gyászba borította az egész országot. Fiatal, 19 éves leány a halott, a részvét tehát kétszeres, amely körülveszi József főherceget és családját. Szinte gyermek volt még Klotild főhercegnő és bár hosszú idö óta betegeske-

dett, mindenki azt remélte, hogy a fejlődés korának elmúltával a gyenge főherczegnő egészsége megerősödik. Nem úgy történt. Váratlanul, még nem sejtve, érkezett a halál az ifjú főherczegnő betegágyához. Királyunk udvara is gyászol. Tegnap estére Rajner főherczeg hatvanesztendő katonai szolgálata alkalmából nagy udvari díszbédre készültek. Kétszázötven meghívót küldtek már szét az ünnepi ebédre, de a közbejött haláleset miatt a lakomát elhalasztották. A hivatalos lap következőképpen adott hírt tegnap reggeli számában Klotild főherczegnő haláláról:

Klotild Mária Raineria főherczegnő 6 cs. és kir. fensége, József főherczeg 6 cs. és kir. fenségének a leánya, f. hó 14-én, reggel 1 óra 50 perczkor Alcsuthon, csendesen elhunyt az Urban.

A főherczegkisasszony hült tetemét még tegnap helyezték abba az érczkoporsóba, a melyet Budapestről szállítottak Alcsuthra. A halottat csütörtökre, e hó 17-én, különvonaton hozzák a fővárosba, és a budavári Zsigmond kápolnában helyezik ravatara. Ugyanaz nap délután 4 órakor a nádorcsalád sirboltjába helyezik örök nyugalomra a megboldogultat. Perczel Dezső, a képviselőház elnöke, a pénteki ülés elején fog megemlékezni az ifjú Klotild főherczegnő elhunytáról és indítványozni fogja, hogy a Ház küldöttségileg vegyen részt a temetésen és a gyászaborult főherczegi családnak fejezze ki részvétét.

* A kereskedelmi iskolák főigazgatója Nagyváradon. Dr. Schack Béla, a kereskedelmi iskolák országos főigazgatója tegnap reggel hivatalos ügyben Budapestről Nagyváradra érkezett. Schack főigazgató tegnap a nagyvárad felső kereskedelmi iskola menetét vizsgálta felül, résztvett minden osztályban az egyes előadásokon, ma szerdán pedig a decemberi magánvizsgálatok szóbeli részén elnököl.

* Kinevezés. A debreczeni kerületi m. kir. állategészségügyi felügyelő hatásköre nyolcz vármegyére terjed s ezek között van Biharvármegye is. A földmívelésügyi miniszter értesítette Biharvármegyét és Nagyvárad városát, hogy Kurcz Ferencz budapesti állategészségügyi felügyelőt a debreczeni kerület teendőinek ideiglenes ellátásától felmenti, s a felügyelői teendők ellátásával Tóth József m. kir. főállatorvost bízta meg.

* Karácsonyi nagyvásár. Megemlékeztünk már arról a mult évben is oly nagysikerű karácsonyi vásárról, melyet e hét végén, december 20-án rendez a mult évi vásár mintájára az árvaház női választmánya. A jótékony vásár sikerének érdekében Des Echerolles-Kruspér Sándorné urasszony semmi fáradságot sem kímélve buzgólkodik, s így valószínű; hogy az idei vásár a mult évi sikerét is felülmúlja. A vásárt a Fekete Sas nagytermében 19-én szombaton délután katonazenével nyitják meg. A tulajdonképeni vásár 20-án délelőtt 10 órakor kezdődik. A vásáron mindenféle élelmi és iparcikkeket fognak árultani a nemes szívű emberbarátok adományából. A rendezőség ez uton ismételten kéri a közönséget, hogy bármily értékesíthető adományát *mától kezdve* a Fekete Sas szállodában a karácsonyi vásár rendezősége címére küldeni sziveskedjék. E *jótékony* adományokat hirlapok újján köszönettel nyugtázza a rendezőség.

* Sok a tolvajlás. A tolvajlások napirinden vannak nemcsak a városban, hanem a nagyvárad hegyen is. Nem régen Szántó Lajos közgyám pajtáját törték fel, tegnapelőtt pedig Koncz József vinczellér ójából hajtottak ki a hízókat a sötét ágon, Vargha kőműves szőlő-

jében. Mikor a gazda észrevette s utánuk lőtt a tollatlan jómadaraknak, a sertések már az utra voltak kihajtvá. Szerencsére a gazda ébersége elejét vette a nagyobb bajnak. Tegnapelőtt más tolvajlásnak is jöttek nyomára. A fő-utczai gr. Csáky-féle ház mellett levő vízvezető csatornának felső végén, a vasuti sínek mellett egy gödörben találtak egy réz üstöt eldugva. Az bizonyos, hogy ez is lopott tárgy volt, s az illető éjjel tovább akarta szállítani. Milyen állapotok lesznek még a télen, ha már is egymást érik a lopások.

* Gyűjtőposta a színház mellett. A postatávirda igazgatóság a forgalom emelkedésével egyidejűleg fejleszti Nagyváradon a postaintézményt. Ujabbán a Szent László-tér és Bémer-tér környékén, tehát a város legélénkebb helyén lakóknak a kényelmére a Bazar épület színház felőli részén *Rosenblüth* Armin üzletében »Nagyvárad gy. 2.« sz. a postagyűjtő helyet létesített, ahol ajánlott leveleket lehet feladni.

* A villamos bekapcsolások. A villamos mű igazgatósága a következő sorok közlésére kért fel bennünket: Több bejelentett fogyasztó villamos világítási berendezésének a hálózathoz való hozzákapcsolását megsürgetvén, a villamos mű alkalmazottai részéről azon ígéretet kapták, hogy az e hó 15-ig meg fog történni. Tekintettel arra, hogy ezen ígéret a hozzákapcsolási munkálatok teljesítésével megbízott Garz és Társa czég információján alapult, utóbbi pedig előre nem látott akadályok miatt ezen munkálatok al el nem készülhetett, kérjük a n. é. közönség szives türelmét még egynehány napig, míg az összes hozzákapcsolási munkálatokat be tudjuk fejeztetni. A villamos mű igazgatósága mindent el fog követni arra nézve, hogy a villamos világítás a t. fogyasztók összességére karácsonyra rendelkezésre álljon. Nagyvárad város villamos műve: Belanyi Imre igazgató.

* A czégtáblák ellen. A miniszter érdekes leiratot küldött szét az ország törvényhatóságaihoz, a mely Nagyváradon is aktuális. A leirat szerint a miniszterhez sok panasz érkezett azért, hogy a vagyonbukott üzlettulajdonosok rései czége változatlanul marad és csak apró hetük jelzik az »utóda«, »né«, »bizományi rakat« s. b. változást, sőt igen sokszor még ez a néhány apró beüt is el van dugva czefraságok közzé. Az ilyen czégtáblák a hitelezők és a nagyközönség megtévesztésére és megkárosítására vannak szánva. A miniszter felhívja a hatóságot, hogy az ilyen eljárást szigoruan ellenőrizze s alkalomadtán torolja meg.

* A munkaszünet felfüggesztése. Az idei karácsony ünnepe pénteken lesz, tehát négy nappal vasárnap után. Az ország több kereskedelmi és iparkamarája felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez, hogy az ünnep előtti vasárnapra függeszse fel a munkaszünetet. A miniszter azonban a kérelmet nem teljesítette, éppen azon okból, mert az ünnepet megelőző négy köznap elég az ünnepi szükségletek beszerzésére.

* Rabló huszár. A 16 ik huszárezred Debreczenben állonaszó pótkeretének egyik közlegénye a mult héten, péntek este vakmerő rablógyilkossági kísérletet követett el. Tóth János debreczeni lakos, pár pohárra betért a Csapó utczai Rózsa-bokor vendéglőbe. Alig ült ott pár perczig, mikor bejött a kocsmába egy huszár és egyenesen az ő asztalához ült. Tóth megkínálta a huszárt borral és csakhamar összebarkoztak. A fizetésnél a huszár észrevette, hogy Tóthnál pénz van. Alighogy Tóth távozott, a huszár utána ment és felhasználva az utca sötét-ségét, néptelenségét, megtámadta a mitsem sejtő Tóthot. Kardjával több hatalmas ülest m rta a fejére, karjára. Az ütések

sulya alatt Tóth vértől borítva eszméletlenül esett össze és a huszár elrabolta Tóth pénztárczáját, melyben mintegy 40 korona volt. Tóthot rendőrök találták meg és életveszélyes sérüléseivel a kórházba szállították, ahol még most is ápolják. Tóth vallomása alapján a rendőrség erélyes vizsgálatot indított, hogy a rabló huszár kilétét kinyomozza. Az ezredparancsnokságot is értesítette a merényletről és együttesen folytatták a nyomozást, mely eredményre is vezetett. Az ezredparancsnokság a kocsmárossal és a kocsmá alkalmazottaival szemlét tartott a laktanyában. A legénységet az udvaron állították fel, hogy mutassák meg, melyik volt a rabló huszár. Rövid szemle után a tettest felösmerték Csatári Imre közhuszár személyében, ki a 16. huszárezred Debreczenben állomásozó pótkereténél szolgál. Csatárit azonnal kérdőre vonták. Eleinte tagadott, de csakhamar beismerte, hogy ő volt a rablógyilkossági kísérlet tettese. Csatárit a katonai parancsnokság nyomában börtönbe vetette és a rendőrség az iratokát áttette a parancsnoksághoz, hogy a hadbírótság ítéletet mondjon a rablógyilkos huszár felett.

* Munkások kifizetése. A debreczeni Kereskedő Tarsulat közelebb érdekes felterjesztést intéz a kereskedelmi miniszterhez. A Tarsulat arra kéri a minisztert, hogy a szakkörök meghallgatása után hasson oda, hogy a munkások fizetések ne szombaton, hanem a hét derekán levő valamelyik napon történjenek. Szociális főokát e kérelemnek az indokolja, hogy a mai viszonyok mellett munkásaink szombati fizetésük javarésztét azonnal kocsmába viszik, a mi a reform mellett nem következhetne be. Mindenesetre megszívlelendő és jelentős a felterjesztés.

* Halálozás. Résztvétel vettük a következő gyászjelentést:

Alólirottak mély fájdalommal tudatják a legjobb férj, atya, após, nagyapa, sógor és rokonnak *Rádai* Flórisnak folyó hó 15-én reggel 8 órakor, vallásos életének 67-ik, boldog házassága 12 ik évében történt váratlan elhunytát. A megboldogult halott földi maradványa folyó hó 17-én d. e. fél 10 órakor fog Szaniszló-utca 57—744 ik számú háznál a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni s a premontreiek templomában tartandó engesztelő szentmise áldozat bemutatása után a váradoszai sírkertben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1903. december hó 15-én. Béke porairal Özv. Rádai Flórisné szül. Varga Emilia az elhunyt neje. Ilona és férje Moranyi Ferencz és gyermekeik. Béla és neje Kiss Rozália és gyermekeik. Kálmán és neje Lovász Francziska és gyermekeik. Vilma és férje Reinl Aljos és gyermekeik. Flóris és neje Molnár Piroška, László az elhunyt gyermekei. Varga Pál és neje Papp Piroška és gyermekeik az elhunyt sógora.

* Merénylet a vasuti állomáson. Tragikus eset történt szombaton este a módosi vasuti állomáson, ahol — egy megcsalt férj állott bosszút hűtlen feleségén és annak csábítóján. Az eset részletei a következők: Jovics Mihály dettai kocsmárosnak szép, fiatal felesége volt. Az asszonyt sokan körülgették, míg végre egy Koszics Lázár nevű legénynek sikerült annyira behálózni az asszonyt, hogy két héttel ezelőtt megszünt hazulról és Koszics-csal együtt eltűnt. A megcsalt férj tudta, hogy ki volt a szöktető. Az asszony 600 korona készpénzt is elvitt magával, de a férj azért nem csapott lármát, hanem megkezdte titokban keresni a szerelmeseket. A napokban sikerült megudania, hogy feleség és annak szeretője Módoson tartózkodnak. Vonatra ült, hogy fölkeresse őket és hogy a csábítóval leszámoljon. Amikor Módosra ért és a vonatról leszállott,

ugyanakkor feleségét és a csábitót pillantotta meg, akik éppen azzal a vonattal akartak elutazni Módosról, mert neszét vették, hogy keresik őket. A megcsalt férj, amint a szökevényeket meglátta, revolvert rántott elő s azzal előbb a csábitóra azután a menekülők akaró feleségére lökt. A golyó mindkettőt találta és pedig Koszicsot oly súlyosan, hogy mire az orvosi segély megérkezett, már meghalt. Az asszony állapota is súlyos, de nem életveszélyes. A merénlyőt letartóztatták.

* **Kiirtott család.** A dombegyházi csendőrség két veszedelmes alakot kísért be tegnapelőtt a törvényszékhez. Korsós István és Onozó Andrásnak hívják ezt a két elvetemedett embert, akik pénteken éjjel egy harmadik társukkal a legnagyobb kegyelenséggel gyilkoltak le egy négy tagú családot. A letartóztatott két ember ugyanis egy Okros Imre nevű emberrel betört Palásty József tanyájára, ahonnan négy adrab hizott sertést akart elhajítani. A gazda észrevette a betörőket és egy vasvillával kiment az udvarra. A tolvajok, a mint Palástyt megláták, rárohantak, hogy leverjék. Dulakodás közben Palásty az egyik tolvajnak Okros Irénnek akkorát tatált ütni a fejére, hogy az rögtön összeesett. A másik két betörő ekkor elszánt vakmerőséggel rontott a gazdára és az eközben már a gazda segítségére érkezett Palásty Józsefnek, akit le is tepertek és addig verték, míg csak mozdulni tudtak. A két gyilkos azonban még ezzel nem érte be, hanem behatoltak a lakásba és a Palásty-család két gyermekét is agyonverték.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR:

Szerda: Lear király, dráma.

Csütörtök: Pillangó kisasszony. Szép Galathea operett.

Péntek: Dolovai nábob leánya.

Szombat: Aranyvirág, új operett.

Vasárnap: d. u. A bajusz. este A sárga csikó, népszimű.

Koldusdiák.

Milöcker színes muzsikája állandóan műsoron tartja a romantikus mesejű *Koldusdiákot*. Ez a régi divatu, dallamos operett már többféle szereposztásban került színi színpadra a Szigligeti-színházban. A múlt szezomban nagy érdekessége volt a darab előadásának, hogy a Koldusdiák szerepét Rédey Szidi énekelte s gyönyörű hangja minden zenei szépségét érvényre juttatta a nehéz partitúrájának. Tegnap ez az érdekesség elmaradt. A Koldusdiákot Békefi énekelte szép sikerrel, de korántsem oly hatással, mint primadonna elődjé. Azonban kárpótlást nyújtott az idén *Laura* személyesítője: *Ruzsinszky* Ilona, a ki nagy ének-művészetét ismét ragyogtatta.

Kifogástalan volt tavalyi szerepében *Pogány* Janka s fölötté énes és élénk kis bakfis *Haller* Irma. *Horváth* szép tiszta baritonja ebben a darabban pótolja Pintért s a Békeffyvel énekelt duettek hatását Horváth erőteljes hangja nagyban emelte. *Perényi* ugyes-n énekelte a kormányzó szerepét. *Bognár* és *Bérczi* pedig jóízű komikus figurákat mutattak.

A tisztí karban S öke és Désey között sikkes uniformisával feltűnést keltett a hadapród: — Agnelly Irén.

—os.

Lear király: *Keszler* Edével a cím-szerepben. Szakcsapare remek tragédiája került ma színi színpadra a Szigligeti-színházban *Keszler* Edével a címszerepben kinek ez egyik legjobb szerepe. Kivüle a többi fő szerep: *Somogyi* Géza, *Erdősi* Géza, *László*, *Tóth*, *Bognár*, *Krasznai*, *Désey*, *Szarvasi* játszó.

Pillangókisasszony és Szép Galathea. Ez a két poétikus darab kerül egy este színi színpadra a Szigligeti-színházban a cím-szerepben. Kivülök *Parlaghy*, *László*, *T. Pogány*, *Szatmári*, *Békefi*, *Csatár*, *Bérczi* stb. játszanak mé- a darabokban.

A Dolovai nábob leánya, Herczeg Ferencz nagyszerű darabja kerül pénteken színi színpadra a Szigligeti-színházban. A fő szerepeket *Keszler* Edével, *Berlányi*, *László*, *Tóth*, *Szöke*, *Szarvasi*, *Bognár*, *Krasznai*, *Désey* játszó.

Novelli Aradon. Nemcsak Arad város és Arad megye, hanem egész Délmagyarország intelligenciája feszült érdeklődéssel tekint a világhírű *Novelli* aradi vendégszereplése elé. Onmagában véve is, nagy művészi esemény ez, amelynek értékét azonban sokszorosan emeli az a körülmény, hogy Budapesten kívül Arad az egyedüli magyar város, ahol *Novelli* fellép. Szükségtelen az ő művészi nagyságát méltatnunk és fölfedeznünk, akinek a neve és egyénisége fogalomná lett már a művészetben. Egy bizonyos, hogy a jelen kornak nincs nagyobb színésze, őt látni, annyi mint csodálni, alakításainak szellemébe elmélyedni fölér a legnagyobb költészettel. *Novelli* most Budapesten ejti lábba estéről-estére a közönséget, mely nem győz betelni utólrá-tetlen művészetének varázsával. Az aradi nemzeti színház december hó 21-én nyitja meg kapuit a világhírű olasz előtti, aki két legelső szerepét: *Lear Királyt* és *Papa Lebonardot* fogja itt eljátszani.

A *Novelli*-estélyekre *»Elővételek«* páholy, támlás és erkélyjegy árúsítatnak és pedig *páholy 1 korona, támlásszék 60 fill.* és *erkély 30 fill.* elővételi díj mellett. A t. bérlek jogai mindkét előadásra nézve december 19. este 8 óráig tartatnak fenn.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 76 Bérletszám 73. (páratlan.)

Ma, szerdán 1903. december 16-án:

Lear király.

Dráma.

HELYTARAK: Nagypáholy 14 korona. Földszinti és első emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsölye 3 kor. Korszék 2 k r. 40 fill. Támlásszék, 2 kor. Erkélyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill. közép 2-ik sor 1 kor. Erkélyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártaszék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy szimlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénzárnítás 7 órakor.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3. óráig előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap, csütörtökön december 17-én

Pillangókisasszony.

Operette.

Igazságszolgáltatás.

Amerikába szökött főhadnagy. Szenzációs ügy foglalkoztatja most a budapesti büntetőtörvényszéket. Egy előkelő családból származó főhadnagy, akinek atyja Bécsben igen magasrangú tiszt, könnyelmű életmódot

folytatott, adósságot adósságra halmozott s végre — egy dúsgazdag polgármester leányát vette el feleségül. Az após 80.000 koronát adott neki, hogy adósságait fizesse ki; a fiatal férj aztán a pénzzel fürdőhelyekre utazott és az adósságok kifizetésére adott pénzt rövid idő alatt elkártyázva, újabb adósságokat csinált s mikor ez nem ment simán, a váltóra odairta az édesapja, apósa, felesége és jóbarátjainak nevét. Ilyen módon aztán körülbelül kétszáz ezer korona értékű váltót helyeztet el pénzügyőrök útján. Mikor aztán bekövetkezett egyik-másik váltó lejárat ideje, úgy, hogy a főhadnagy alaposan tarthatott a váltóhamisítások fölfedezéséről, egy héttel előtt Amerikába szökött, itt hagyva fiatal feleségét. A hitelezők e hír hallatára természetesen tömegesen prezentálták a váltókat és a jó barátok kijelentették, hogy esküt tesznek arra, hogy a váltón levő aláírások hamisak. Így került most az ügy a budapesti büntető-bírósághoz.

Nyisztorné a vizsgálóbíró előtt.

— Éjjeli táviratunk. —

Budapest, decz. 15.

A gyulai rémséges családi drámának egy új megrázó jelenete játszódott le tegnap a gyulai törvényszéken.

Dr. Nyisztor Alajosné az öngyilkosságra vetemült feleség eljött, kétségbeesetten vallomást tenni szörnyű bűnéről.

Mudrony Anna a vázzá sorvadtt bűnös szép asszony félig eszméletlenül anyjának és ügyvédjének a karján tántorgott bírái elé. Régi szépségéből csak nagy szöke hajfonatai maradtak hirmondásnak. Kezeit tördelve, nyöszörgő zokogással vánszorgott a folyosókon s mikor a férje szobája előtt elmentek, görcsös zokogással összerogyott.

Az egymásután ismétlődő megrázó jelenetek miatt kénytelen volt a bíróság a kihallgatást délutánra halasztani.

Nyisztorné elkábult, ideges bambasággal mered maga elé. Nem emlékszik semmire, nem ismer senkit, csak nyöszörgöve tördeli kezeit.

A mint aztán kivezetik az ura szobájának ajtaja előtt, zokogva orditozni kezdi:

— Ereszszetek az uramhoz!

— Bocsáss meg! Bocsáss meg!

Kubik főszolgabírói irnokot előbb nem találák, de estére elfogták a csendőrök egyik köeli faluban.

Kubik tagad, hogy részese lenne az asszony borzalmas bűnének, bár beismeri, hogy viszonya volt az asszonnyal.

A bíróság házkutatást rendeztetett *Nyisztor* lakásán. Két üveg mérget találtak s megleték *Kubik* két levelét, melyben azt írja az asszonynak, hogy tegye el láb alól férjét, mert különben ő lövi agyon magát.

Josiff Péter, a felbérelt oláh suhancz terhelő vallomást tesz, elmondja, hogy *Nyisztorné* adta át az ura pisztolyát, de ő nem találta jónak a pisztolyt s másikat szerzett. Később azonban meggon-dolta a dolgot s feljelentette *Márkus* Gyula ügyvédnek.

T. VIRATOK.

Tisza a királynál.

Budapest, decz. 15. (Saj. tud. táv.) A magyar képviselőház elnökségét ma 10 órakor fogadta a király. Három negyedórai kihallgatás után tizenegy órakor Tisza István gróf ment be a királyhoz s egy egész óra hosszat tárgyalt ő Fel-ségevel.

A költségvetés végösszegei.

Bécs, decz. 15. (Saj. tudós. táv.) A delegációk elé terjesztendő költségvetést már szétküldték a hírlapokhoz. Ezek szerint az új tervezetben a közösköltségvetés végösszege 254.736.899 korona. Ebből Magyarországra esik 87.629.350 korona.

A hadügyminiszter csatolt jelentése szerint pedig a már 1902. évre megszavazott 38 millió kivül az új ütegek felállítására és új ágyuk öntésére 19 millió fedezet megszavazását kéri.

A delegációk megalakulása Bécsben.

Bécs, december 15. (Saját tud. táv.) A magyar delegáció ma délelőtt tartotta Bécsben alakuló ülését. Szapáry Gyula gr. elnök nem volt jelen s úgy Széll Kálmán alelnök elnökölt. Széll üdvözölve a delegáció tagjait megnyitó beszédében harcias lendülettel beszélt a bizottság programjáról, s a király éltetésével fejezte be beszédét.

Az új debreczeni főispán.

Budapest, decz. 15. (Saj. tud. táv.) Az új debreczeni főispán kinevezése már csak napok kérdése. Befejezett tény, hogy Domahidy Elemér szatmármegyei képviselőt nevezik ki főispánná, kinek az így megüresedett kerületében Károlyi György, gr. Károlyi István fia lép föl szabadelvű programmal.

Rainer főherczeg jubileuma.

Bécs, december 15. A lapok híre szerint a német császár meleg szavakban táviratilag üdvözölte Rainer főherczegét 60 éves katonai szolgálati jubileuma alkalmából. Táviratilag fejezték ki üdvözőlő kívánságaikat az olasz király, a spanyol király, Maria Krisztina spanyol anyakirályné, Luitpold bajor régens herczeg és más fejedelmi személyiségek. (M. T. I.)

Sztrájkolók tüntetése.

Vladivostok, decz. 14. A sztrájkolók lármásan tüntettek, Lovasság volt kénytelen beavatkozni és fegyverét használni. Többeket letartóztatták. (M. T. I.)

Oroszország és Korea.

London, decz. 15. A Daily Mail jelenti Cobeből tegnapi kelettel: Szöuli távirat szerint az Oroszország és Korea között kötött megegyezést december 9-én írták alá. Hir szerint a megegyezés alapján minden koreai zászlóaljban egy orosz őrnagyot és századost alkalmaznak és szükség esetén a császári testőrség egy tisztjét is alkalmazzzák. A Standard tokiói jelentése szerint Tokió mértékadó köreiben az a nézet terjedt el, hogy nagy különbség van Oroszországnak a japáni elterjesztésekre adott válasza és Pétervárott adott békés biztosítások közt, ami fölött általános az el-

kedvetlenedés. A Morningpost állítólag jó forrásból arról biztosít, hogy az a felfogás, hogy Oroszország felelete kielégítő, nem valóságos alapon nyugszik, bár nincs ok arra, hogy a tárgyalások kedvező eredménnyel ne végződjenek.

Földcsuszamlás.

London, december 14. Hankui jelentés szerint a német telep közelében 50yardnyi terület a Jangon folyóba zuhant. Emberéletben nem esett kár. (M. T. I.)

A hottentották harczi.

Fokváros, december 14. E hó 14-én ideérkezett hivatalos távirat szerint egy német járőr megtámadott és elfogott egy hottentotta tábor. Később a hottentották a németeket át-szorították az Oránse folyón és visszavonulásokkor lövöldöztek rájuk. A fokföldi rendőrség egy osztláját az Oránse folyó déli partján hevesen megtámadták és Becklin német hadnagy és egy katona súlyos sérüléseket szenvedtek. A hottentották kijelentették, hogy félreértés következtében lövöldöztek a rendőrségi csapatokra. Az össztűzközés közben három hottentotát megöltek és kettőt megsebesítettek. Heves össztűzközések vannak kilátásban. (M. T. I.)

REGÉNY CSARNOK.

A tenger alatt.

— Kalandos regény. — 17

(Megjelent a Strand Magazine 1902. évfolyamában.)

Írta: Max Pemberton.

Pár pillanatig hallgattunk meelepítésünkben s akkor legelőször is Bligh Péter szólalt meg:

— No, avval a sörényes ficzkóval se igen szeretnék ám találkozni éjjel tájban az erdőben... Láttá-e, micsoda sámsoni haja van, kapitány?

— És azok a lányok úgy ölegették, mintha csak maga Apollo lett volna! — kiáltott föl Dolly, aki bizonyára jobb szerette volna, ha őt ölegetik azok a lányok.

Én azonban rájuk parancsoltam, hogy hallgassanak s mivel körös-körül csendes volt minden, habozás nélkül fölugrottam és egyenesen Bellenden Ruth háza felé indultam... Minden, amit a nap folyamán láttam és tapasztaltam, úgy villant át az agyamon, mintha lázas álom játszott volna velem s lassanként úgy kezdtem érteni szegény Ruth sorsát és életét, mintha nyomtatott könyvből olvastam volna.

— Szüksége van rám, — mondogattam magamban, — nagy szüksége van rám; s ha Isten segít, holnap reggelre ki is szabadítom ebből a pokolból.

Ez volt a szándékom és így beszéltem; mert hogy is tudhattam volna, hogy sok reggel mulik el addig, míg magam is újra el tudok szabadulni erről az átkozott Ken-szigetről?

VI. FEJEZET.

Melyben Jasper Begg találkozik volt urnőjével, de rajta veszt, mert meglesik.

Mielőtt bementem volna Ruth házába gondosan biztosítottam magamat a meglepetések ellen. Először is Seth Barkert, a hajóácsot ott-hagytam az ösvényen, mely a dombtól a kert felé vitt; Bligh Péter a rácsos kertajtó mellett hasalt a fűbe, Dolly Venn pedig kissé északra állt lesbe, az erdő-szélen, ahonnan várhattuk a rabló-bandát, mely a santa-cruzi hajó legénységét meggyilkolta.

Mind a három előrsnek meghagytam hogy szükség esetén löjjenek, magam pedig átugrottam a kerítésen és lappargva közeledtem a házhoz, mint a tolvaj. Egyetlen egy hangot

se hallottam, még csak kutya se volt sehol a ház körül s a temetői csöndben minden levél rezzenését hallani lehetett. Emlékszem, hogy oly lassan, meggondoltan és óvatosan szedtem a lábaimat, mint a prédára járó ragadozó, mert éreztem, hogy egy hangos lépés, vagy egy száraz galynak a recsenése a talpam alatt nagyon sokba kerülhetne... Utóvégre is, mi csak négyen voltunk s a gazemberek akár négyszázan is lehettek a szigeten. Ezért nem egyszer megfordult fejemben az az aggodalom is, hogy talán már a holnapot se érjük meg s mind a négyen itt hagyjuk fogunkat...

Amint már mondtam, a kertben nagyon sötét volt, de két ablak világított és aranyos fénykalászkokat szórt a bársonyos gyepre. Hosszu ideig haboztam, melyik ablakon kopogtassak, mert szörnyű lutri volt ez, ha elhibázom s addig haboztam, találgattam, míg végre mégis csak elszántam magamat, fölvettem egy kavicot a földről s megdobtam vele azt az ablakot, mely közelebb volt a kertre nyíló nagy üvegajtóhoz.

(Folyt.köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1903. decz. hó 14—15-ik napján tartott vasárban eladott természetmennyek és élelmi szereknek.

Tiszta buza 14.60—14.40. Kétszeres buza 10.80—11.40. Rozs 11.30—11.20. Arpa 10.60—10.40. Zab 10.50—10.40. Tengeri 10.—9.60. Borsó 32.—. Lencse 36.—. Bab 16.80. Köleskása 24.—. Burgonya 400. 100 kiló lángliszt 25.60. Zsemlyeliszt 25.20. Fehér kenyér liszt 24.40. Barna kenyér liszt 21.40. Széna fuvarral 4.80. Sózott szalonna 150.—. 6 kiló zsup-szalma —.20. 150 dkr. alom-szalma —.12. 1 köbméter bükkfa 6.60. Tölgyfa 6.—. Cserfa 6.80. 1 kiló marhahus I. osat. 1.04. Marhahus II. o. —.96. Marhahus III. o. —.88. 1 liter ó-bor 1.—. 1 liter új-bor —.68. Pálnka —.72. Szilvapálinka 1.40. Szesz 2.—. 1 méterm. kőszó 21.50. 1 mm. nyers faggyu 48.—. 1 mm. olvasztott faggyu 68.—. 1 mm. szappan 48.—. 1 mm. birka gyapju —.—. 1 mm. magyar gyapju —.—. 1 htr ó-bor 60.—. 1 htr új-bor 34.—. 1 mm. mész 1.40. 1 mm. kemény faszén 3.20. 1 mm. puha faszén 3.—. 1 mm. kendermag 20.—. 1 mm. köles —.—. 1 mm. repce —.—. 1 mm. dió 40.—. 1 mm. mogyoró —.—. 1 mm. aszalt szilva 46.—. 1 kgr. savanyu káposzta —.—. 1 kgr. szalonna 1.52. 1 kgr. sertés-hus 1.28. 1 kgr. juh-hus —.76. 1 kgr. vereshagyma —.12. 1 kgr. foghagyma —.34. 1 kgr. bors 2.20. 1 kgr. paprika 3.60. 1 kgr. barna kenyér —.20. 1 ltr kőolaj —.44.

Forgalmi kimutatás 1903. decz. hó 14-ről. Tiszta buza körülbelül 2000 hltr. Kétszeres buza 300 hltr. Rozs 600 hltr. Arpa 280 hltr. Zab 450 hltr. Tengeri 240 hltr. Burgonya 300 hltr.

Lábas jószágok: Hizott sertés mintegy 370 drb. Félhizott 430 drb. 2 éves föl fejjebb 190 drb. 1 éves föl 2 évesig mintegy 270 drb. Süldő 300 drb. Malacz 263 drb. Hizott marha 300 drb. Jármos ökör 1100 drb. Fjős tehén 700 drb. Borju 940 drb. Bivaly 23 drb. Juh és kecske 104 drb. Ló 401 drb.

Marha ártáblázat 1903. decz. 14-ről
1 pár I-ső rendű jármos ökör 610—770 kor
1 pár II-od rendű jármos ökör 500—600 k.
1 pár III-ad rendű jármos ökör 240—490 k.
1 drb fejős tehén 110—270 k. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 150—340 k. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 120—200 k. 1 drb vörös borju 26—54 k. 1 drb fél éves borju 46—80 k. 1 drb egy éves borju 60—90 k. 1 drb két éves borju 80—220 k. 1 drb hizott sertés 100 kgr.-ként 108—114 k. 1 pár fél éves sertés 36—50 k. 1 pár egy éves sertés 54—120 k. 1 pár két éves sertés 120—180 k. 1 drb igás ló 130—300 k. 1 pár ökörbőr 40—50 k. 1 pár tehénbőr 26—34 k. 1 pár borjubőr 10—20 k. 1 pár lóbőr 10—20 k.

T VIRATOK.

Tisza a királynál.

Budapest, decz. 15. (Saj. tud. táv.) A magyar képviselőház elnökségét ma 10 órakor fogadta a király. Három negyedórai kihallgatás után tizenegy órakor Tisza István gróf ment be a királyhoz s egy egész óra hosszat tárgyalt ő Fel-ségével.

A költségvetés végösszegei.

Bécs, decz. 15. (Saj. tudós. táv.) A delegációk elé terjesztendő költségvetést már szétküldték a hírlapokhoz. Ezek szerint az új tervezetben a közös-kölségvetés végösszege 254.736.899 korona. Ebből Magyarországra esik 87.629.350 korona.

A hadügyminiszter csatolt jelentése szerint pedig a már 1902. évre megszavazott 38 millió kivül az új ütegek felállítására és új ágyuk öntésére 19 millió fedezet megszavazását kéri.

A delegációk megalakulása Bécsben.

Bécs, december 15. (Saját tud. táv.) A magyar delegáció ma délelőtt tartotta Bécsben alakuló ülését. Szapáry Gyula gr. elnök nem volt jelen s úgy Széll Kálmán alelnök elnökölt. Széll üdvözölve a delegáció tagjait megnyitó beszédében harcias lendülettel beszélt a bizottság programjáról, s a király éltetésével fejezte be beszédét.

Az új debreczeni főispán.

Budapest, decz. 15. (Saj. tud. táv.) Az új debreczeni főispán kinevezése már csak napok kérdése. Befejezett tény, hogy Domahidy Elemér szalmármegyei képviselőt nevezik ki főispánná, kinek az így megüresedett kerületében Károlyi György, gr. Károlyi István fia lép föl szabadelvű programmal.

Rainer főherceg jubileuma.

Bécs, december 15. A lapok híre szerint a német császár meleg szavakban táviratilag üdvözölte Rainer főherceget 60 éves katonai szolgálati jubileuma alkalmából. Táviratilag fejezték ki üdvözlő kívánságaikat az olasz király, a spanyol király, Mária Krisztina spanyol anyakirályné, Luitpold bajor régens herceg és más fejedelmi személyiségek. (M. T. I.)

Sztrájkolók tüntetése.

Vladolid, december 14. A sztrájkolók lármásan tüntettek, Lovasság volt kénytelen beavatkozni és fegyverét használni. Többeké letartóztatták. (M. T. I.)

Oroszország és Korea.

London, decz. 15. A Daily Mail jelenti Cobeből tegnapi kelettel: Szejóli távirat szerint az Oroszország és Korea között kötött megegyezést december 9-én írták alá. Hir szerint a megegyezés alapján minden koreai zászlóaljban egy orosz őrnagyot és századost alkalmaznak és szükség esetén a császári testőrség egy tisztjét is alkalmazzzák. A Standard tokiói jelentése szerint Tokió mértékadó köreiben az a nézet terjedt el, hogy nagy különbség van Oroszországnak a japáni előterjesztésekre adott válasza és Pétervárott adott békés biztosítások közt, ami fölött általános az ei-

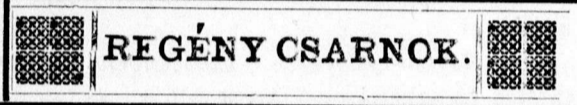
kedvetlenedés. A Morningpost állítólag jó forrásból arról biztosít, hogy az a felfogás, hogy Oroszország felelete kielégítő, nem valóságos alapon nyukszik, bár nincs ok arra, hogy a tárgyalások kedvező eredménnyel ne végződjenek.

Földcsuszamlás.

London, december 14. Hankui jelentés szerint a német telep közelében 50yardnyi terület a Jangoe folyóba zuhant. Emberéletben nem esett kár. (M. T. I.)

A hottentották harczi.

Fokváros, december 14. E hó 14-én ideérkezett hivatalos távirat szerint egy német járdőr megtámadott és elfogott egy hottentotta táborát. Később a hottentották a németeket átszorították az Oránse folyón és visszavonulássukkor lövöldöztek rájuk. A fokföldi rendőrség egy osztályát az Oránse folyó déli partján hevesen megtámadták és Becklin német hadnagy és egy katona súlyos sérüléseket szenvedtek. A hottentották kijelentették, hogy félreértés következtében lövöldöztek a rendőrségi csapatokra. Az össztűzközés közben három hottentotát megölték és kettőt megsebesítettek. Heves össztűzközések vannak kilátásban. (M. T. I.)

A tenger alatt.

— Kalandos regény. — 17
(Megjelent a Strand Magazine 1902. évfolyamában.)

Írta: Max Pemberton.

Pár pillanatig hallgattunk meglepetésünkben s akkor legelőször is Bligh Péter szólt meg:

— No, avval a sörényes ficzkóval se igen szeretnék ám találkozni éjfél tájban az erdőben... Láttá-e, micsoda sámsoni haja van, kapitány?

— És azok a lányok úgy ölelgették, mintha csak magam Apollo lett volna! — kiáltott föl Dolly, aki bizonyára jobb szeretne volna, ha őt ölelgetik azok a lányok.

Én azonban rájuk parancsoltam, hogy hallgassanak s mivel körös-körül csöndes volt minden, habozás nélkül fölugrottam és egyenesen Bellenden Ruth háza felé indultam... Minden, amit a nap folyamán láttam és tapasztaltam, úgy villant át az agyamon, mintha lázas álom játszott volna velem s lassanként úgy kezdtem érteni szegény Ruth sorsát és életét, mintha nyomtatott könyvből olvastam volna.

— Szüksége van rám, — mondogattam magamban, — nagy szüksége van rám; s ha Isten segít, holnap reggelre ki is szabadítom ebből a pokolból.

Ez volt a szándékom és így beszéltem; mert hogy is tudhattam volna, hogy sok reggel mulik el addig, míg magam is újra el tudok szabadulni erről az átkozott Ken-szigetről?

VI. FEJEZET.

Melyben Jasper Begg találkozik volt urnőjével, de rajta veszt, mert meglesik.

Mielőtt bementem volna Ruth házába gondosan biztosítottam magamat a meglepetések ellen. Először is Seth Barkert, a hajóácsot ott hagytam az ösvényen, mely a dombról a kert felé vitt; Bligh Péter a rácsos kertajtó mellett hasalt a fűbe, Dolly Venn pedig kissé északra állt lesbe, az erdő-szélen, ahonnan várhattuk a rabló-bandát, mely a santa-cruzi hajó legénységét meggyilkolta.

Mind a három előrsnek meghagytam hogy szükség esetén löjjenek, magam pedig átugrottam a kerítésen és lappargva közeledtem a házhoz, mint a tolvaj. Egyetlen egy hangot

se hallottam, még csak kútya se volt sehol a ház körül s a temetői csöndben minden levél rezzenését hallani lehetett. Emlékszem, hogy oly lassan, megdölgöttem és óvatosan szedtem a lábaimat, mint a prédára járó ragadozó, mert éreztem, hogy egy hangos lépés, vagy egy száraz galynak a recsenése a talpam alatt nagyon sokba kerülhetne... Utóvégre is, mi csak négyen voltunk s a gazemberek akár négyszázan is lehettek a szigeten. Ezért nem egyszer megfordult fejemben az az aggodalom is, hogy talán már a holnapot se éadjuk meg s mind a négyen itt hagyjuk fogunkat...

Amint már mondtam, a kertben nagyon sötét volt, de két ablak világított és aranyos fénykalászokat szórt a bársonyos gyepre. Hosszu ideig haboztam, melyik ablakon kopogtassak, mert szörnyű lutri volt ez, ha elhibázom s addig haboztam, találgattam, míg végre mégis csak elszántam magamat, fölvettem egy kavicot a földről s megdobtam vele azt az ablakot, mely közelebb volt a kerítés nyíló nagy üvegajtóhoz.

(Folyt.köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1903. decz. hó 14—15-ik napján tartott vásáron eladott természetmennyek és élelmi szereknek.

Tiszta buza 14.60—14.40. Kétszeres buza 10.80—11.40. Rozs 11.30—11.20. Arpa 10.60—10.40. Zab 10.50—10.40. Tengeri 10.—9.60. Borsó 32.—. Lencse 36.—. Bab 16.80. Köleskása 24.—. Burgonya 400. 100 kiló lángliszt 25.60. Zsemlyelisz 25.20. Fehér kenyér liszt 24.40. Barna kenyér liszt 21.40. Széna fuvarral 4.80. Szózott szalonna 150.—. 6 kiló zsup-szalma —20. 150 dkr. alom-szalma —12. 1 köbméter bükkfa 6.60. Tölgyfa 6.—. Cserfa 6.80. 1 kiló marhahus I. oszt. 1.04. Marhahus II. o. —96. Marhahus III. o. —88. 1 liter ó-bor 1.—. 1 liter új-bor —68. Pálinka —72. Szilvapálinka 1.40. Szesz 2.—. 1 méterm. kősző 21.50. 1 mm. nyers faggyu 48.—. 1 mm. olvasztott faggyu 68.—. 1 mm. szappan 48.—. 1 mm. birka gyapju —. 1 mm. magyar gyapju —. 1 htr ó-bor 60.—. 1 htr új-bor 34.—. 1 mm. mész 1.40. 1 mm. kemény faszén 3.20. 1 mm. puha faszén 3.—. 1 mm. kendermag 20.—. 1 mm. köles —. 1 mm. repce —. 1 mm. dió 40.—. 1 mm. mogyoró —. 1 mm. aszalt szilva 46.—. 1 kgr. savanyu káposzta —. 1 kgr. szalonna 1.52. 1 kgr. sertés hus 1.28. 1 kgr. juh-hus —76. 1 kgr. vereshagyma —12. 1 kgr. foghagyma —34. 1 kgr. bors 2.20. 1 kgr. paprika 3.60. 1 kgr. barna kenyér —20. 1 ltr kőolaj —44.

Forgalmi kimutatás 1903. decz. hó 14-ről. Tiszta buza körülbelül 2000 hltr. Kétszeres buza 300 hltr. Rozs 600 hltr. Arpa 280 hltr. Zab 450 hltr. Tengeri 240 hltr. Burgonya 300 hltr.

Lábas jószágok: Hizott sertés mintegy 370 drb. Félhizott 430 drb. 2 évesű följebb 190 drb. 1 évesű 2 évesű mintegy 270 drb. Süldő 300 drb. Malacz 263 drb. Hizott marha 300 drb. Jármos ökör 1100 drb. Fjős tehén 700 drb. Borju 940 drb. Bivaly 23 drb. Juh és kecske 104 drb. Ló 401 drb.

Marha ártáblázat 1903. decz. 14-ről 1 pár I-ső rendű jármos ökör 610—770 kor 1 pár II-od rendű jármos ökör 500—600 k. 1 pár III-ad rendű jármos ökör 240—490 k. 1 drb fjős tehén 110—270 k. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 150—340 k. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 120—200 k. 1 drb veres borju 26—54 k. 1 drb fél éves borju 46—80 k. 1 drb egy éves borju 60—90 k. 1 drb két éves borju 80—220 k. 1 drb hizott sertés 100 kgr.-ként 108—114 k. 1 pár fél éves sertés 36—50 k. 1 pár egy éves sertés 54—120 k. 1 pár két éves sertés 120—180 k. 1 drb igás ló 130—300 k. 1 pár ökörbőr 40—50 k. 1 pár tehénbőr 26—34 k. 1 pár borjubőr 10—20 k. 1 pár lóbőr 10—20 k.

Határidők.

Budapest, decz. 15.

Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Értéktőzsde

Budapest, decz. 15.

Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	535.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1903. decz. 15-én.

Magyar aranyjárdék 4	119.—
Magyar koronajárdék	99.—
Magyar vasuti köl sön aranyban 4/3	—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	98.78
Italmérési jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldtehermentesítési kötvény	97.75
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	278.—
Tiszszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	164.—
Osztrák járadék papirban	100.60
Osztrák járadék papirban	100.75
Osztrák járadék aranyban	119.25
Osztrák államkötvény	99.25
Osztrák államsorsjegyek	155.—
Osztrák magyar bank részvény	16.15
Magyar hitelbankrészvény	735.—
Osztrák hitelintézet részvény	686.—
Párisi vista	19.05
29 frankos arany (Napoleon'dor)	117.12
Nemethirodalmi márka	239.55
Londoni vista	95.12
20 márkás arany	23.43

A szerkesztőségét felelték:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Hirdetmény.

A „Nagyváradai Hitelbank Részvénytársaság”

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.) elfogad betéteket könyvecskére és folyó számlára: 6 hóig elhelyezett összeg után **5%-os kamatot fizet.**

Előnyös feltételek mellett leszámított váltókat.

Jelzálogra kölcsönöket nyújt. Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad.

Nagyvárad, 1903. deczember hó.

Az igazgatóság.

225

Belépési felhívás!

A »Nagyváradai Hitelbank takaré- és segélyszövetkezet« II-ik évtársulatába.

Belépni kívánók ezen szándékukat 1904. évi január hó 1-ig a »Nagyváradai Hitelbank r. t.« üzleti helyiségében (Kossuth Lajos-utca 10. sz.) bejelenthetik. Befizetési hely ugyanott.

Minden egyes üzletrész 20 fillér — beiratási díj üzletrészenként, egy- és mindenkorra — 10 fillér.

A szövetkezet célja a tagokat a tőkegyűjtésre serkenteni és a hitelt igénybevevő tagoknak olcsó kamattal — jótállás nélkül — hitelt nyújtani.

Befizetés mindennap — egész napon át, vasár- és ünnepnapokon d. e 9—10 óráig eszközölhető a »Nagyváradai Hitelbank r. t.« üzleti helyiségében (Kossuth Lajos-u. 10. sz.)

Nagyvárad, 1903 decz. hó 1.

Nagyváradai Hitelbank

takarék- és segélyszövetkezet igazgatósága.

250

Egy elismerő levél.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító urnak Neunkirchenben. Alsó-Ausztria.

Mittersill.

Értesitem Önt, az Ön Wilhelm-féle antiarthritikus antireumatikus vértisztító-teája hét személyen, akik csuszajosok voltak, segített úgy, hogy most mind egészségesek, egy személy, ezt meg kell jegyezni, már egy egész éve ágyban feküdt és az én tanácsomra ivott ilyen teát, most pedig megint járhat a dolga után. Az én feleségem is nélkülözhetetlennek tartja a házban ezt a teát. A tea feltalálójának ezerszer köszönetet mondok. Ennek a teának minden házban és minden családban ott kell lennie.

Tisztelettel:

Králl György.

Kapható Franz Wilhelm, gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító nál Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszer-tárakban és drogueriákban. 348

Felhívás.

Alulírottak, mint alapítók a *csabai Reisz és Porjesz-féle* butorgyári vállalatot részvénytársasággá akarjuk átalakítani.

A vállalatot mint részvénytársaságot ötven évi időtartamra tervezzük és a vállalat egyszerű folytatása lesz a már tíz esztendeje fennálló, jól bevett és elismert kitűnő gyártmányokat produkáló ipartelep további üzemének és üzletvezetésének. A vállalat nagy gondot fog fordítani jó rajzok után, izlé es kivitelben készült egyszerű butorok tömeges gyártására, első sorban az engros- és exportüzlet céljaira.

A részvénytársaságot 1000 drb, egyenkint 200 korona névértékű, névre szóló A) sorozatu részvényvel, vagyis *elsőbbségi részvény*nel, továbbá legfeljebb 1000 drb, egyenkint 200 korona névértékű, névre szóló B) sorozatu, vagyis törzsrészvényvel, tehát összesen tehát összesen maximális 400.000 korona alaptőkével tervezzük.

Az alaptőkéhez a »Reisz és Porjesz« cég tulajdonosai a következők betétellel járulnak:

1. A békéscsabai vasut-utcai 697. számú ingatlanokkal, a rajta lévő gyárteleppel és egyéb épületekkel maximum 87.000 korona értékben;
2. az összes gépekkel és azok felszereléseivel maximum 58.000 korona értékben;
3. egyéb összes activ-vagyonokkal mindössze mintegy 505.000 kor. értékben;

ezzel szemben mintegy 450.000 korona passzív vagyonnal, ezek szerint tehát maximálisan 200.000 korona vagyonegyenleggel A Reisz és Porjesz cég tulajdonosai az átadandó követelésekért kezességet vállalnak és e célra megfelelő számú törzsrészvényeik külön-külön kötvényezetténi fognak.

Ezért a betételt a cég tulajdonosai B) sorozatu törzsrészvényeket kapnak, a melyek az első öt esztendőben abban különböznek az A) sorozatu elsőbbségi részvényekkel szemben, hogy a nyereségben való részesedésben az A) sorozatu elsőbbségi részvények 5 százalékos erejéig megelőzik a B) sorozatu törzsrészvényeket.

A Reisz és Porjesz cég által átadandó fentebb részletezett összes cselekvő és szenvedő vagyont értékelését, illetőleg szigorú becslését — bevizsgálási, illetőleg előállítási árak alapján — szak-

értők közbejöttével az alapítók fogják foganatosítani. A betételnek értékét pedig ennek alapján az alakuló közgyűlés fogja megállapítani, a mely érték azonban a 200.000 koronát meg nem haladhatja.

Az alapítók fenntartják maguknak a jogot, hogy a keresk. törvény 183. §-a alapján az első igazgatóságot kinevezzék.

A részvényaláírás zárideje 1903. deczember 20.

A részvények aláírása eszközölhető: a Békés-Csabai Takarékpénztár Egyesületnél, az Aradi Ipar és Népbanknál Aradon és Békéscsabán és

a Békés-esaba-városi Takarékpénztár részvénytársaságnál.

Az aláírásnál minden aláírt részvényre névértékének 10 százaléka, az aláírás napjától számított tizennégy napon belül, további 20 százaléka készpénzben és korona értékben befizetendő.

A befizetés a fentnevezett pénztárak bármelyikénél történhetik.

Tuljegyzés aránylagosan redukáltatik. A vállalat műszaki és kereskedelmi vezetője Porjesz Mihály ur lesz, akinek további működését hosszabb időre biztosítottuk.

Ezek után e hézagpótló vállalatot a n. é. közönség szives pártfogásába és támogatásába ajánljuk.

Békéscsaba, 1903. november hó 30-án. Dr. **Lukács György**, Békésvármegye és Hódmezővásárhely főispánja, Gyula. Dr. **Fábray Sándor**, kir. tanácsos, Békésvármegye alispánja, Gyula. Békés-Csabai takarékpénztár egyesület **Vidovszky Károly** s. k., **Havas** s. k., Békés-Csaba városi Takarékpénztár Részvénytársaság **Reisz** s. k. **Klein** s. k. Aradi Ipar- és Népbank **Tagányi István** s. k., **Laczay** s. k. **Rosenthal Ignác** gőzmalomtulajdonos, takarékpénztári elnök-igazgató Békéscsaba. **Varságh Béla** takarékpénztári elnök-igazgató Békéscsaba. Dr. **Fáy Samu** ügyvéd, pénztáratviteli ügyész Békés-Csaba. Dr. **Sailer Vilmos** ügyvéd, takarékpénztári ügyész Békés-Csaba. **Fábray Károly** ügyvéd és földbirtokos Békés-Csaba. Ifj. **Szekely Ignác** lapszerkesztő és fa exporteur Budapest. **Korosy László** főjegyző Békés-Csaba. **Porjesz Mihály** butorgyáros a »Reisz és Porjesz« cég meghatalmazottja Békés-Csaba. 543

Hajnal Ferencz

fűszer-, csemege-, bor-, déligyümölcs- és vadaskereskedése

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA,
Széchenyi-szállóval szemben.

A közelgő disznóölési időnyre ajánlom saját találmányu

Sonka-pácizomat,

mely minden háztartásban nélkülözhetetlen. E pácizzal készített sonkák tulajdonságai, hogy füstölés után (egész évben) sem szárad ki s szép piros színt és kellemes zamatot kap.

1 kgr. ára 64 kr.,

mely elegendő 4 sonka bepáczolásához.

Mindennemű **halak, conservék, teák, rumok, teasütemények,** bel- és külföldi

gyógy- és asztali borok,

magyar és francia pezsgők és cognacok. **AUBETIN & Cie.** francia pezsgő és a világhírű

Előpataki gyógyviz

főraktára Bihar, Békés és Szilágymegye részére.

Nagy raktár sajtok, turók, prágai sódar és hideg felvágottakból.

Naponta friss teavaj.

Vidéki megrendeléseknél csomagolás és vasúthoz szállítás teljesen díjtalanul eszközöltetik.

Számos megrendelést kérve, maradok kiváló tisztelettel

HAJNAL FERENCZ.

Ujdonság!

Ujdonság!

Ujdonság!

Ujdonság!

Ujdonság!

Ujdonság!

Ujdonság!

Ujdonság!

A

„TISZANTUL“

politikai és érdekköröktől független politikai napilap.
Az Alföld legolvasottabb lapja s Nagyváradon, Bihar- és a szomszéd megyékben rendkívül nagy elterjedésnek örvend.

Nagyváradon negyedévre . . . 5 korona
. 6

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a lat. szert. kath. lelkeszi hivatalok számára egyházhatalossággal jóváhagyott következő nyomatványok:

Kereszteltek }
Bérmáltak }
Egybekeltek } anyakönyve, diósgyőri
Megholtak } papíron.
Megtértek }
Eltértek }

Bevétel }
Kiadás } templomszámadáshoz.

Alapítványok törzskönyve.
Anyakönyvek betűrendes mutatója.
Jegyesek naplója.

Kereszteltek }
Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
Megholtak }

Anyakönyvek félbőrbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.

Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

Esperesi látogatás jegyzőkönyve.
Esperesi gyűlés jegyzőkönyve.
Jelentés alapítványokról.
Évi jelentés iskolákról.
Templomi leltár.
Catalogus librorum.
Családi értesítő.
Elbocsájtó levél.
Keresztelési jegy.
Keresztelési Emlék.
Esketési jegy.
Iktató könyv.
Kézbesítő könyv, kötve.
Imádság a szt. mise után (kemény papíron).

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a Szent Vincze Intézet kiadásában megjelent b. e. KOCÁLL JÁNOS szerkesztette hitbuzgalmi munkák:

Director instituti etiam sacra assignat pro pretio libellorum.)

Krisztus követése. 80 fillér,
8, 12, 16 korona.

Ligouri Szent Alfonz Vezérkönyve. 3 korona.

Boldogasszony követése. 2 korona 40 fillér.

B. Skupuli Lőrincz Lelki Harca. 2 korona.

Szeráf Hangok Szent Teréziától. 2 korona 40 fillér.

Keresztény Vezércikkek. 2 korona.

Az Urangyala, füzve 2 kor.

Liliomszálak, füzve 3 kor.

Csarnok, 3 korona.

Szent Halmok, 3 korona.

Eredeti bolti áron kaphatók a PUSTET-féle liturgikus könyvek:

Breviary, Missale, Pontificale Rituale etc.

Szent László nyomda

elvéllal és készít:

izléses kivitelben

mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos áron mellet.

Névjegyekben, eljegyzési s esketési jelentésekben folyton a legujabb.

rendelések gyorsan és pontosan eszközö nek.

Nyomdai műintézetünkben

a legnagyobb körültekintéssel készítettnek:

Hirlapok, folyóiratok, könyvek, füzetek, röpiratok,

körlevelek, falragaszok, hirdetménye s,

részvények, árjegyzékek, jegyzőkönyvek,

pénz- és hitelintézeti nyomtatványok étlapok,

meghívók, szinlapok, egyházi és mindennemű világi nyomtatványok,

névjegyek, tánczrendek palackfeliiratok, sorsjegyek, gyászjelentések,

nyomatványok és borítékok valamint más itt elő nem sorolt nyomtatványok.

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a gör. szert. kath. lelkeszi hivatalok számára főhatóságilag jóváhagyott következő román nyelvű egyházi nyomtatványok:

1. Informatio papi özvegyekről s ár-
vákrol.	12. Bevételi }
13. Kiadási } számadás-ívek.
2. Megtértek jegyzéke.	14. Adósok jegyzéke.
3. Hitehagyottak jegyzéke.	15. Kereszteltek }
4. Elvált házások jegyzéke.	16. Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
5. Szerződés szerinti vagy házasságok
jegyzéke.	17. Megholtak }
6. Vegyes házasságok jegyzéke.	18. Esperesi látogatás jegyzőkönyve.
7. Jelentés a kántor-tanító magaviseletéről.	19. Iskolai jelentés.
8. Kimutatás a plebánia állapotáról.	20. Jelentés a templompénztár számadásairól.
9. Kereszteltek }
10. Egybekeltek } anyakönyve, diósgyőri
11. Megholtak } papíron.	21. Kereszteltek }
22. Egybekeltek } anyakönyvi másolata.
23. Megholtak }

Anyakönyvek félbőrbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.
Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

KÖNYVNYOMDA.

Tömöntöde.

Disz és műkönyvkötészet.

Vonalzó intézet.

Ruggyanta bélyegző gyártás.